

ועכשיו... לעבודה!

מטרות הפעולה

1. המדריך יציג לחניכים את העמדה הנכונה בנוגע לנושא זה כסיום למערך.
2. החניכים יקבלו על עצמם דברים ליישם בחיים הפרטיים ובחיי הקבוצה בסניף.

מבנה הפעולה

- א. סיכום: שייכות הפרט אל הכלל בקבוצות החברתיות השונות
- ב. צמיחת הפרט מתוך החיבור לכלל
- ג. יצירת תקנון להמשך פעילותנו כקבוצה
- ד. סיכום

מהלך הפעולה

*הערה למדריך: פעולה זו היא סיכום הנושא. תוך כדי הפעולה נזכיר לחניכים את המתודות והמשחקים ששיחקו במהלך כל המערך, ונקשר אותם זה לזה כדי לסגור את הנושא. כדאי לעבור לפני הפעולה על המתודות שהשתמשתם בהן, במיוחד כאלה שאתם מרגישים שהפכו שם קוד למסרים שעליהם דיברתם יחד עם הקבוצה ☺

א. סיכום: שייכות הפרט אל הכלל בקבוצות החברתיות השונות

נחלק לכל חניך חמש סוכריות. נניח על הרצפה שלטים, כאשר בכל שלט שם של קבוצה שהחניכים שייכים אליה (נספח 1). (כדאי לגוון על פי היכרותכם עם החניכים).
נקרא שאלות מנחות (נספח 2), והחניכים יניחו סוכרייה ליד התשובה שרלוונטית להם.
הערה: מטרת המתודה היא להוריד את המערך לחייהם של החניכים, שידעו להבדיל ולהבחין בין קבוצות חברתיות שבהן הם סתם פרט ובין קבוצות שמעצימות אותם.

נסכם את המשחק ונראה לחניכים שלכל אחד יש קבוצות שבהן הוא מרגיש בנוח יותר, אהוב יותר, מקובל יותר, מצליח יותר להיות הוא, ולעומת זאת יש קבוצות שבהן הוא מרגיש פחות בנוח.

כמו שהזכרנו בפעולות הקודמות, הכי טוב להיות חבר בקבוצה שמצד אחד תורמת לי ומפתחת אותי, ובמקביל אני תורם לה ומרגיש שזקוקים לי.
בדרך כלל בקבוצה כזאת החניך ירגיש הכי בנוח. שם הוא ירגיש שזה המקום שלו.
אומרים לחניכים שיש לכל אחד בחירה לאיזו קבוצה להשתייך, ויש לתת את הדעת על כך.

ב. צמיחת הפרט מתוך החיבור לכלל

- "חזירים קפיטליסטיים":

נחלק לכל חניך שני פתקים בצבעים שונים. נציג לחניכים חפיסת שוקולד, ונספר להם שיוכלו לקבל את השוקולד רק על פי כללי המשחק (נספח 3). המשחק יתחיל באמירה "שלוש ארבע ו..." והחניכים ירימו יחד את פתקיהם. מה שקורה בדרך כלל הוא שהרוב ירימו ירוק ויהיו כמה שירימו אדום – ולכן מתחילים מחדש.

- "טלפון מתוקן":

נושיב את החניכים במעגל. החניך הראשון מתחיל ולוחש מילה אחת ליושב מימינו. החניך שקיבל את המילה צריך להוסיף לה מילה קשורה, ולהעביר הלאה למי שיושב מימינו, וכן הלאה (לדוגמה: פעם-אחת-שתיים-שלוש-בנות-יפות-ישבו וכו'). בסוף המשחק כל אחד אומר את המילה שלו ורואים שיצא סיפור שלם. מסבירים לחניכים: כל חניך לא היה יכול לבנות סיפור לבד, והיה חייב את הקבוצה בשביל זה.

- ODT:

נקשור באמצע החדר או בין שני עצים כמה חבלים בצורת רשת (יש להכין לפני שבת), ונעמיד את כל החניכים מצד אחד של הרשת. המטרה של הקבוצה היא שכל החניכים יעברו לצד השני, בלי לגעת בכלל בחבל. כמובן שהעניין הוא לעזור ולהרים זה את זה בכל מיני דרכים.

- אפשרות נוספת:

נעשה סבב קצר וכל חניך אומר מה הסניף או הקבוצה נותנים ותורמים לו. או במילים פשוטות יותר: מה אני אוהב בקבוצה או בסניף.

נשאל את החניכים:

- מה חווינו במשחקים האלה?
 - מי מהם התעצבן כאשר חברו הרים פתק אדום?
 - מדוע?
 - מה זה משנה אם אחד ירים?
 - מה היה קורה אילו מישהו לא היה אומר את המילה שלו בטלפון המתוקן?
 - ואיך הקבוצה הייתה מנצחת אם מישהו היה מחליט לא לעזור לאחרים במשחק החבלים?
- נסכם: ראינו איך כל חניך הוא משמעותי ומוסיף, ואם כל אחד יחשוב רק על עצמו - אף אחד לא ירוויח.

ג. יצירת תקנון להמשך פעילותנו כקבוצה

לפני החלק הזה חשוב להדגיש לחניכים שאחרי שהבנו שהמבנה האידיאלי הוא צמיחת הפרט מתוך הכלל, ובמקביל הכלל נבנה על ידי כל אחד מהפרטים - יש ליישם אותו בפועל על ידי תקנון, כללים שלאורם נלך במשך השנה כולה.

נדגיש לחניכים שלאחר חודש הארגון מגיעה השגרה, ואת מה שיווצר בתוכה המדריכים אמנם יכולים להנחות, אך עיקר המשימה היא על החניכים. לכן יש להעניק תשומת לב רבה למשימה הבאה.

נחלק את החניכים לארבע קבוצות. כל קבוצה תציע רעיונות בנושאים אלו, (רצוי לעשות את החלק הזה באמצע השבוע כהכנה לפעולת הסיכום, ואז לכתוב את הדברים).

נכוון את החניכים להעלות רעיונות לפיתוח גיבוש הקבוצה, שיתוף הפעולה והביחד, להציע הצעות איך לא נדרוס את היחיד בתוך הקבוצה שלנו, לחשוב איך הפרט, החניך היחיד, יכול להרגיש שייך ומשמעותי ושהקבוצה תורמת לו, ואיך כל יחיד יכול לתרום לקבוצה כולה.

ד. סיכום

נחלק צ'ופר (נספח 4). אמנם הצ'ופר נכתב באופן אירוני, אך מקשרים אותו למערך כולו.

מסבירים לחניכים שראינו וחווינו כיצד הפרט יכול להיעלם כאשר הכלל לא נותן לו מקום, ואיך הכלל יכול לא להיות בעל חשיבות כאשר הפרט מתבדל ממנו וחושב רק על עצמו.

נגיד לחניכים שמה שנרצה להמשיך כקבוצה, על פי הכללים שהם הציעו, הוא תשומת לב לכל פרט ויחד עם זה תרומה לכלל הקבוצה!

נספח 1:

משפחה

כיתה

בית ספר

חוג

קבוצה בסניף

הסניף

(אם רלוונטי) קבוצה בווטסאפ

- נא באיזו קבוצה אני הכי אוהב/ת להיות?
- נא באיזו קבוצה יש שיתוף פעולה הכי גדול?
- נא איזו קבוצה הכי תורמת לי?
- נא באיזו קבוצה החברות לא תורמת לי בכלל?
- נא באיזו קבוצה מתייחסים יפה לכל פרט?
- נא איזו קבוצה לא הייתי עוזב/ת בחיים?
- נא באיזו קבוצה אני מרגיש/ה שאני נעשה/נעשית טוב/ה יותר?
- נא באיזו קבוצה אני מרגיש/ה שזקוקים לי?
- נא באיזו קבוצה אני מרגיש שאני משתנה לטובה?

חזירים קפיטליסטיים

- אם כל החניכים מרימים פתק בצבע ירוק: כל אחד מקבל קוביית שוקולד.

- אם כל החניכים מרימים פתק בצבע ירוק ורק אחד מרים פתק בצבע אדום - הוא מקבל את כל החבילה לעצמו!

- אם כל החניכים מרימים פתק אדום - אף אחד לא מקבל כלום!

נספח 4 :

זהו סיפור על ארבעה אנשים: **כולם, מישהו, כל אחד, ואף אחד.**

פעם אחת היה תפקיד מאוד חשוב, וביקשו **מכולם** לעשותו.

לכולם היה ברור ש**מישהו** יעשה זאת, אבל... **אף אחד** לא עשה זאת.

מישהו כעס על כך, כי זה היה התפקיד של **כולם.**

לכולם היה הרושם ש**כל אחד** יכול לעשות זאת, אבל **אף אחד** לא ידע שזה לא יעשה על ידי **כולם.**

בסופו של דבר, **מישהו** הואשם על ידי **כולם**, שאף **אחד** לא עשה את מה ש**כל אחד** היה יכול

לעשות.